

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/291/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117239367
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2019:6117239367.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci starostlivosti o maloletú O. W., P.. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. Y., C. X, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky D.. O. W., P.. XX. XX. XXXX, X. Y. Y. Y., C. X, zast. Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, s. r. o., so sídlom AK Banská Bystrica, Horná Strieborná 4 a D.. G. W., P.. XX. XX. XXXX, X. Y. E. XX/X, E. X, Č. Z., zast. JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom, so sídlom AK Bratislava, Tomášikova 50/D, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, takto

r o z h o d o l :

Maloletá O. W., P.. XX. XX. XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej O. W., P.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 200,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 10. 2019.

Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou O. W., P.. XX. XX. XXXX každý párný týždeň v mesiaci v sobotu od 14:00 h do 18:30 h a v nedeľu od 11:00 h do 15:30 h.

Otec je o p r á v n e n ý maloletú v stanovené dni a hodiny od matky prevziať pred vchodom do obytného domu matky v mieste bydliska maloletej a je povinný maloletú matke v stanovené dni a hodiny odovzdať pred vchodom do obytného domu matky v mieste bydliska maloletej.

Matka je p o v i n n á maloletú na styk s otcom riadne pripraviť so všetkými potrebnými vecami a otcovi styk s maloletou umožniť.

Súd u k l a d á rodičom maloletej O. W., P.. XX. XX. XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

Súd p r i z n á v a znalcovi D.. B. P., zapísanému v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pod por. č. 914 408 znalečné vo výške 768,58 €.

Súd u p r a v u j e účtáreň tunajšieho súdu, aby znalcovi D.. B. P. vyplatila celkovo z priznanej sumy 768,58 € za znalecký úkon zapísaný v znaleckom denníku znalca pod poradovým číslom 24/19 za prípravu na pojednávanie dňa 05. 09. 2019, za prípravu a účasť na pojednávaní dňa 19. 09. 2019 sumu 150,- € z položky D14 3015/2018 na účet vedený v Československej obchodnej banke, a. s., IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.

Otec maloletého dieťaťa je p o v i n n ý nahradiť znalcovi D.. B. P. zvyšok znalečného v sume 318,58 € na účet vedený v Československej obchodnej banke, a. s., IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ō v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 13. 10. 2017 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej O. tak, že maloletá sa zverí do jej osobnej starostlivosti a otec bude povinný prispievať na výživu maloletej mesačným výživným v sume 200,- €, vždy do 15. dňa v mesiaci, vopred k jej rukám, počnúc dňom podania návrhu. Styk otca s maloletou nežiadala upraviť. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletá pochádza z manželstva rodičov, ktoré doposiaľ trvá. S otcom maloletej v čase narodenia maloletej žili v Prahe, pričom so súhlasom otca chodila s maloletou pravidelne na návštevy na Slovensko, ku svojej matke, kde má doposiaľ aj trvalý pobyt. Poukázala na to, že vzťahy medzi ňou a otcom maloletej boli od začiatku vzťahu komplikované, otec bol na ňu agresívny, fyzicky ju napadol, dal jej facku, psychicky ju týral. Uviedla, že otca maloletej sa bojí, nakoľko v minulosti bol aj súdený za svoje agresívne správanie. S otcom maloletej nežijú v spoločnej domácnosti prakticky od júna 2015, kedy sa otec maloletej odsťahoval do práce, nakoľko tvrdil, že ho maloletá ruší, do spoločnej domácnosti sa nevrátil. Poukázala na to, že o maloletú sa stará výlučne ona, otec maloletej sa od jej narodenia nepodieľa na starostlivosti o maloletú. V súčasnosti býva v spoločnej domácnosti s maloletou, starou matkou maloletej z jej strany, ktorá jej pomáha so starostlivosťou o maloletú. Otec maloletej zostal naďalej žiť v Prahe v Českej republike, kde podniká. O maloletú sa zaujíma sporadicky, na Slovensko nechodil, netelefonoval, písal len e-maily raz za mesiac. S maloletou sa stretol len vtedy keď mu maloletú sama doniesla. Maloletá má odložený nástup do materskej školy zo zdravotných dôvodov. Je sledovaná v gastroenterologickej ambulancii pre gastroezofageálnu refluxnú chorobu pažeráka, sledovaná je v zubnej ambulancii, neurologickej ambulancii pre poruchy spánku a podozrenie na epilepsiu. Objednaná je tiež s maloletou k psychológovi pre poruchy správania maloletej a podozrenie na Aspergerov syndróm. Maloletá má potrebu diétnego stravovania pre reflux, laktózovú intoleranciu. Napriek tomu, že maloletá je s otcom málo v kontakte, reaguje na neho pozitívne. Maloletá má silné citové väzby k nej ako k matke a taktiež k starej matke, vždy zaspáva len v jej prítomnosti, alebo prítomnosti starej matky. Na Slovensku sa úplne adaptovala, hovorí len po slovensky. Toto prostredie je pre ňu známe, považuje ho za svoj domov. K návrhu pripojila rodný list maloletej, lekárske správy na maloletú z ktorých vyplývajú skutočnosti uvádzané matkou v návrhu.

2. Otec v písomnom vyjadrení k návrhu doručenom tunajšiemu súdu dňa 15. 11. 2017 uviedol, že nesúhlasí s návrhom matky na zverenie maloletej do jej výlučnej osobnej starostlivosti a žiadal, aby maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov bez určenia vyživovacej povinnosti. Ďalej uviedol, že počas celej doby manželstva zabezpečoval materiálne potreby maloletej ako aj jej matky, ktorá študovala na vysokej škole. Ďalej uviedol, že po narodení maloletej ho matka vypudila ako manžela zo spálne, nemali žiadny intímny život. Bol donútený presunúť sa najskôr do druhej izby v rámci domácnosti, následne však matka tvrdila, že skoré otcovo ranné vstávanie ju aj maloletú budí, a preto začal prespávať v práci, ktorá sa nachádzala asi 500 m od spoločnej domácnosti. Napriek tomu, že žiadal matku, aby sa mohol starať osobne o maloletú, matka mu to v tom čase nikdy nedovolila. Kontakt maloletej s otcom bol vždy len za prítomnosti matky pod jej dohľadom. On proti tomuto nikdy neprotestoval, nechcel vyvolávať konflikty pred dieťaťom. Maloletej sa však doma venoval, hral sa s ňou, rozprávali sa. Matka maloletej mu vyčítala, že otehotnela počas štúdia. Poukazoval na to, že matka je silno nafxovaná na svoju matku, teda starú matku maloletej. Najskôr častým návštevám matky na Slovensku neprikladala nijakú dôležitosť, myslel si že je to v záujme dieťaťa. Vždy prispieval na výživu maloletej aj matky, ale v hotovosti. Platil aj nájom spoločného bytu v Prahe. Napriek tomu, že mal v osobnom vlastníctve ďalší byt v Prahe, do ktorého sa však matka odmietla presťahovať. Nič nenasvedčovalo tomu, že sa matka plánuje odsťahovať naspäť na Slovensko. Doposiaľ sa nevyjadrila, či plánuje zotrvať v manželstve. Podľa jeho názoru sa jedná o dlhodobý zámer matky odstaviť dieťa od otca a prisvojiť si dieťaťa. Popieral tvrdenia matky o zlom zdravotnom stave maloletej, táto zdravotný stav maloletej zveličuje a vyznáva princípy alternatívnej medicíny. Poprel, že by bol niekedy agresívny na matku alebo ju fyzicky napadol. Nie je pravdou, že by bol právoplatne odsúdený pre akúkoľvek násilnú trestnú činnosť. Jeho pracovné činnosti mu umožňujú starať sa o dieťa i na Slovensku, nakoľko prevádzkuje e-shop s knihami, jeho práca je prevažne cez internet. Stále dúfa v obnovenie spoločnej

domácnosti a spolužitia s matkou a maloletou v ich domácnosti v Českej republike. K návrhu pripojil mailovú komunikáciu s matkou.

3. V písomnom vyjadrení k návrhu prostredníctvom svojho právneho zástupcu otec doplnil, že žiada, aby bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s intervalom striedania maloletej 4 dni s otcom, 4 dni s matkou, počnúc prvým pondelkom týždňa nasledujúcim po týždni, v ktorom nadobudol právoplatnosť rozsudok, v prípade nepárneho týždňa osobnou starostlivosťou otca, v prípade párneho týždňa osobnou starostlivosťou matky. Žiadal osobitne upraviť styk rodičov s maloletou počas veľkonočných, jarných, letných, vianočných prázdnin s tým, že miesto odovzdávania by bolo bydlisko toho rodiča v koho starostlivosti sa maloletá v čase odovzdania nachádza, pričom obidvaja rodičia by mali oprávnenie maloletej zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Daňový bonus by poberal otec, rodinné prídavky matka. Opätovne poukázal na skutočnosť, že jeden z rodičov protiprávne jednostranne zmenil bydlisko dieťaťa, čo je podstatnou okolnosťou, na ktorú je potrebné prihliadať pri rozhodovaní ohľadom výkonu starostlivosti o malolete. Keďže sa matka s maloletou odsťahovala mimo pôvodného miesta bydliska obvyklého pobytu dieťaťa do iného štátu, pričom ani nenavrhol v návrhu upraviť stretávanie sa otca s maloletou, považuje túto skutočnosť za porušenie práva otca na výchovu dieťaťa. Otec ďalej uviedol, že sním matka nekomunikuje, neinformovala ho ani o skutočnosti, že si našla zamestnanie v Banskej Bystrici. Nemal vedomosť o úmysle matky zostať natrvalo v Slovenskej republike. Poprel tvrdenia matky o fyzickom napádaní a útokoch voči jej osobe. Potvrdil, že bol právoplatne odsúdený za porušovanie domovej slobody v minulosti, keď si z domu svojej matky bez jej dovoľenia odviezol svoje veci, o čom však navrhovateľku ako svoju manželku informoval. V súčasnosti má čistý register trestov. Taktiež poprel, že by si neplnil výživovú povinnosť voči matke alebo maloletej. Náklady na vedenie domácnosti, matku, ako aj maloletej hradil zásadne on, matka neprispievala na domácnosť. Ďalej poukázal na to, že výška výživného na malolete by mala odrážať odôvodnené potreby, záujmy maloleteho dieťaťa. Ako nadhodnotený výdavok považoval stravu maloletej nad rámec škôlky, oblečenie, obuv, náklady na lieky, knihy, časopisy, hračky s tým, že výdavky matky sú v tomto prípade irelevantné, neboli ničím preukázané.

4. V správe zo sociálneho šetrenia zo dňa 17. 01. 2018 doplnenej dňa 19. 03. 2018 opatrovník maloletej odporučil návrhu matky vyhovieť, malolete zveriť do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazat výživný primerane jeho možnostiam a schopnostiam, majetkovým pomerom, s prihliadnutím na vek a potreby maloletej. Zároveň konštatoval, že v domácnosti matky sú vytvorené vhodné podmienky pre všestranný rozvoj maloletej, v jej starostlivosti o malolete neboli zistené žiadne nedostatky. Ďalej uviedol, že matka nesúhlasila s návrhom otca so zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, nakoľko otec sa o malolete nikdy sám nestaral, starostlivosť o malolete by sám nezvládol. Na výživu maloletej jej otec uhradil v októbri 2017 sumu 500,- €, v novembri 2017 sumu 250,- €, v decembri 2017 sumu 250,- €, v januári 2018 sumu 220,- €, okrem toho malolete nič nezakúpil. Maloletá navštevuje Materskú školu, ul. 9. Mája v Banskej Bystrici, býva často chorá. Je vedená v gastroenterologickej, neurologickej, psychologickej ambulancii, pediatrickej a zubnej ambulancii. Následne bolo vykonané aj sociálne šetrenie v domácnosti otca, ktorý si prenajal jednoizbový byt v Banskej Bystrici na Uhlisku, ktorý však neužíva. Jedná sa o byt, ktorý bol zariadený len základným nábytkom s tým, že tento bude dozariadovaný podľa potrieb maloletej. Keďže matka žiadala následne upraviť styk otca s dieťaťom za jej prítomnosti z dôvodu, že maloletá dlhšiu dobu nebola v kontakte s otcom, na matku je citovo naviazaná, pričom nebude brániť širšiemu kontaktu maloletej s otcom do budúcnosti, potom ako si otec maloletej vytvorí s maloletou širšie väzby, opatrovník odporučil upraviť aj styk otca s maloletou za prítomnosti matky do doby, kým dôjde k naviazaniu vzťahu otca s maloletou vzhľadom na dlhšie odlúčenie a sporadický kontakt otca s dieťaťom.

5. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní konanom dňa 21. 03. 2018 zotrvala na písomne podanom návrhu matky. Uviedla, že medzi rodičmi nedošlo k dohode ohľadom výchovného prostredia maloletej. Nedošlo ani k dohode o úprave styku s maloletou, pričom otec pravidelne posielal na výživu maloletej výživné. Matka navrhla, aby po nejakej dobe aklimatizácie sa dieťa stretávalo s otcom len za jej prítomnosti a bez nočného prespatia. Navrhla na najbližších 180 kalendárnych dní úpravu styku dieťaťa s otcom tak, ako je uvedené v návrhu dohody zo strany otca, a to za jej prítomnosti bez nočného prespatia maloletej u otca a následne by už po 180 dňoch svoju prítomnosť pri styku otca s maloletou nepožadovala, ak by došlo k aklimatizácii maloletej. Nesúhlasila, aby dieťa na dlhšiu dobu bolo s otcom v čase letných ani jarných prázdnin. Poukázala na to, že komunikácia medzi rodičmi maloletej nie je dobrá.

6. Právny zástupca otca na pojednávaní konanom dňa 21. 03. 2018 uviedol, že matke zaslali dva návrhy dohody o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, kde bol riešený rozsah styku otca s maloletou po dobu 180 dní, každý nepárny víkend od piatka do nedele a potom po uplynutí 180 dní striedavá starostlivosť v zmysle predchádzajúceho návrhu 4 dni s matkou, 4 dni s otcom. Poukázal na to, že medzi rodičmi nedošlo k dohode, nakoľko matka nesúhlasila, aby maloletú zastupovali a spravovali jej majetok obidvaja rodičia. Matka opätovne navýšila výživné, žiada priznať 600,- € na úspory a čo sa týka matkou navrhovaného rozsahu styku, tento je tiež odlišný od návrhu ich dohody. Poukázal na to, že komunikácia zo strany matky nie je žiadna.

7. Rodičia sa na pojednávaní konanom dňa 21. 03. 2018 dohodli dočasne na úprave styku otca s maloletou až do rozhodnutia súdu vo veci tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný týždeň v sobotu v čase od 14:00 h do 17:00 h a v nedeľu v čase od 11:00 h do 14:00 h za prítomnosti matky s tým, že otec bude oprávnený maloletú prevziať pred bytom matky a následne bude povinný maloletú matke odovzdať pred bytom matky a matka bude povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť, so všetkými potrebnými vecami a otcovi styk s maloletou umožniť. Zároveň súd rodičom nariadil povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica za účelom zlepšenia vzájomnej rodičovskej komunikácie, ako aj prípadnej dohody ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Súd rodičom zároveň nariadil povinnosť absolvovať poradenský proces na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica za účelom úpravy rodičovskej komunikácia a prípadnej dohody ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

8. Otec v písomnom návrhu doručenom súdu dňa 11. 05. 2018 navrhol maloletú zveriť už do svojej výlučnej osobnej starostlivosti, pričom bydlisko maloletej bude v Slovenskej republike a umožní styk matke s maloletou za prítomnosti otca, každý druhý víkend, v sobotu 3 hodiny, v nedeľu 3 hodiny s tým, že stará matka maloletej zo strany matky sa bude môcť k maloletej priblížiť iba v prítomnosti matky. Zároveň ako dôkaz navrhol znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, nakoľko získal aktuálnu obavu o zdravý psychický vývoj maloletej, ktorá je v starostlivosti matky a starej matky.

9. Z oznámenia opatrovníka maloletej zo dňa 28. 05. 2018 vyplýva, že stretávanie sa otca s maloletou prebiehalo tak, ako si rodičia dohodli na pojednávaní. V rámci poradensko-psychologického procesu otec súhlasil so zverením maloletej matke, žiadal upraviť styk s maloletou počas 3 víkendov, a to v sobotu 3 hodiny v nedeľu 3 hodiny, resp. na 6 hodín jeden víkendový deň. Matka bola s takouto úpravou styku ochotná súhlasiť. Potvrdila, že otec prispieva na výživu maloletej výživným 200,- € mesačne, 100,- € dal maloletej v prípade narodením. Matka poukázala, že maloletá je zapísaná v materskej škole na 2 mesiace na odporúčanie lekára, vzhľadom na zhoršený zdravotný stav maloletej.

10. Zo správy z poradensko-psychologického procesu zo dňa 24. 05. 2018 vyplýva, že rodičovská komunikácia funguje písomnou i osobou formou. Písomná forma prebieha pred interakciou, týka sa informácií o zdravotnom stave dieťaťa, realizácii interakcie a osobná komunikácia sa realizuje v rámci interakcie s dieťaťom, prebieha spoločne s obidvomi rodičmi. V priebehu poradenského procesu boli zaznamenaná zo strany otca smerom k matke viaceré negatívne hodnotenia na jej osobu, výchovu, vzťah k maloletej, k negatívnym hodnoteniam dochádzalo aj voči osobe starej matky zo strany matky a taktiež k spochybňovaniu odbornej práce psychológov, ktorí vedú poradenský proces (výrok otca „vy ste len amatérky“). Zo záverov poradensko-psychologického procesu vyplynulo, že rodičovská komunikácia ohľadom maloletej je primeraná, rodičia si dokážu odovzdávať základné informácie o maloletej. V otázke úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletej došlo k novej možnosti, ktorá je prijateľná pre oboch rodičov s tým, že poradenský proces bol ukončený.

11. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní konanom dňa 30. 05. 2018 navrhla maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky, styk otca upraviť na dva víkendy v mesiaci s tým, že matka je ochotná k sobote a nedeli pridať aj piatok s tým, že návrh stretávania sa otca s maloletou v zmysle 3 víkendov v mesiaci nie je adekvátny, nakoľko aj matka má právo tráviť víkendový čas s maloletou, bola by takýmto spôsobom neprimerane obmedzená. Ohľadom výživného zotrvali na výživnom vo výške 200,- € mesačne.

12. Matka na pojednávani konanom dňa 30. 05. 2018 uviedla, že maloletá pochádza z manželstva rodičov, ktoré stále trvá, nežijú v spoločnej domácnosti s otcom maloletej od júna 2015, kedy otec odišiel zo spoločnej domácnosti, začal prespávať v práci. Ďalej uviedla, že s maloletou žili striedavo v Českej republike aj na Slovensku, pričom definitívne prišla s maloletou na Slovensko v júni 2016, nakoľko sa chcela učiť na štátnice. Potvrdila, že otcovi nepovedala, že má záujem ostať na Slovensku, povedala mu o tom až následne, keď si tu našla prácu a ukončila školu, bolo to niekedy v júni 2017. Poukázala na to, že otec sa nedopytoval, kde sa nachádza s maloletou. V tom čase študovala vysokú školu v Českej republike, lekársku fakultu, ktorú ukončila. V súčasnosti v Českej republike nenavštevuje žiadnu vysokú školu. Osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečuje, túto zvláda. S maloletou býva v dvojizbovom byte, ktorý je vo vlastníctve jej matky, býva tam len s maloletou a svojou matkou, starou matkou maloletej s ktorou spoločne znášajú aj náklady na domácnosť, a to na polovicu. Otca informuje o maloletej počas stretnutia cez víkendy, ktoré naďalej prebiehajú ako si s otcom dohodli. Písomne otca informuje len v prípade choroby maloletej a či dôjde k stretnutiu s maloletou. Ich komunikáciu zhodnotila ako slabšiu. Poukázala na to, že otec útočí na jej osobu, aj ohľadom starostlivosti o maloletú, pričom to nazýva „oprávnenou kritikou“. Potvrdila, že maloletá sa s otcom stretáva v zmysle vzájomnej dohody, za jej prítomnosti, každú párnú sobotu od 14:00 h do 17:00 h a každú párnú nedeľu od 11:00 h do 14:00 h s tým, že otec si maloletú prevezme a následne odovzdá pred jej domom. Uviedla, že program väčšinou stanovuje sama maloletá. V prípade pekného počasia sú vonku, ak je zlé počasie, sú v interiérovom ihrisku. Otcovi názorne ukazovala, ako má komunikovať s maloletou, aby sa nerozčúlila kvôli svojej diagnóze. Uviedla, že ak sa maloletej niečo nepáči, vždy kričí a vtedy je potrebné odkloniť jej pozornosť. Čo sa týka vzťahu otca s maloletou, tento označila za pozitívny, ale povrchný, nakoľko otec odmieta napríklad telefonickú komunikáciu, video hovor s maloletou v priebehu týždňa. Matka uviedla, že maloletá nechce byť s otcom sama, nikdy predtým s ním sama nebola. Maloletej bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm, ale je ešte potrebné urobiť vyšetrenia aj EEG, či sa nejedná u maloletej o epilepsiu. Uviedla, že maloletá má 4 roky, navštevuje materskú školu, kde sa platia bežné poplatky. Maloletá sa v materskej škole aj stravuje. Poukázala na to, že v materskej škole sa jej stále sťažujú na maloletú že kričí, hádže veci, nechce chodiť von. Potom, ak sú von, zase nechce chodiť dnu, nechcela jesť. Z uvedeného dôvodu jej odporučili absolvovať vyšetrenia s maloletou. Maloletá nevládala byť veľmi v materskej škole bez jej prítomnosti, preto tam bývala len na pol dňa. V súčasnosti hľadá pre maloletú novú materskú školu, kde by zohľadnili aj jej zdravotné špecifiká. Matka uviedla, že maloletá nemá žiadne záujmové krúžky. Je vedená v gastroenterologickej ambulancii pre reflux, neurologickej ambulancii pre problémy so spánkom a kvôli Aspergerovmu syndrómu v psychologickú a psychiatrickú ambulancii. Lieky neužíva pravidelne žiadne. Informovala otca o tom, že u maloletej je podozrenie na Aspergerov syndróm. Neoznámila mu však konkrétny termín vyšetrení. Poukázala na to, že maloletá si sama vyberá oblečenie, neoblečie si hocičo, sama si vyberá aj jedlo. Cez obed už maloletá nespáva. Obeduje medzi 13:00 h a 14:00 h. Po 19:00 h sa snaží s maloletou byť doma, aby mala svoj kľud, pripravuje sa na nočný spánok. Večeria niekedy aj o 20:00 h, na nočný spánok sa ukladá o 21:00 h, nakoľko jej trvá dlhšie kým zaspí. Keď je maloletá unavená, hádže veci o zem, kričí, niekedy je aj fyzicky agresívna. Uviedla, že maloletá má špeciálnu diétu, kvôli intolerancii laktózy a refluxu. Potvrdila, že otec prispieva na maloletú na jej výživu sumou 200,- € mesačne od októbra 2017. Nad rámec výživného prispel na maloletú sumou 100,- € na jej narodeniny v apríli 2018, inak maloletej nič nezakúpil. Opätovne poukázal na to, že otec sa o maloletú nikdy sám nestaral, ani keď žili v spoločnej domácnosti, nikdy maloletú neprebaliť, nekrmil, nekúpil, nemal záujem si to vyskúšať. Kým je v práci, o maloletú sa stará jej matka. Otcovi neponúkla možnosť, aby sa počas tohto obdobia, keď je ona v práci mohol postarať o maloletú. Potvrdila, že je ochotná rozšíriť stretávanie otca s maloletou aj v piatky od 16:00 h do 19:00 h, v sobotu od 14:00 h do 17:00 h a v nedeľu od 09:00 h do 12:00 h s tým, že by sa jednalo o každý druhý víkend. Otec vedel o zdravotnom stave maloletej, o refluxe, a to od narodenia. Ďalej uviedla, že po narodení maloletej sa zdržiavali s maloletou na území Slovenskej republiky v roku 2014 4-krát na jeden mesiac, v roku 2015 to bola zhruba polovica roka čo strávili na Slovensku a polovicu roka v Českej republike. Od júna 2016 sa nachádzala na Slovensku aj s maloletou, kde sa učila na štátnice, do Prahy išla asi zhruba 4x. V roku 2017 sa zdržiavala už len na území Slovenskej republiky, do Prahy išla zhruba 4x cez víkendy. V roku 2015 a 2016 študovala 5.ročník medicíny, posledný ročník 2016 študovala v roku 2016/2017. Maloletá mala pediatra v Českej republike, od júna 2017 ako sa zamestnala na Slovensku, mala už aj zdravotné poistenie maloletá na Slovensku, ako aj pediatra. Dovtedy bola maloletá zdravotne poistená v Českej republike ako rodinný príslušník otca spolu aj s ňou. Rozsah stretávania sa otca s maloletou po 3 hodiny považovala za najvhodnejší, nakoľko je vyčerpávajúce pre maloletú udržiavať jej pozornosť, korigovať jej správanie. Otcovi dopredu neoznámila, že má naplánované nejaké vyšetrenia s maloletou, nakoľko otec vždy tvrdil, že maloletá je zdravá. Uviedla, že otec nikdy na žiadne vyšetrenia s maloletou nechodil.

13. Právny zástupca otca na pojednávaní konanom dňa 30. 05. 2018 poukázal na to, že nie je jednoznačne preukázané, že maloletá by mala byť zverená do osobnej starostlivosti matky, resp. z akého dôvodu by sa mal otec sýkať s maloletou len za prítomnosti matky, nakoľko zo samotného vyjadrenia matky, ako aj jej právnej zástupkyne nevyplývalo, že by nejakým spôsobom rozporovali spôsobilosť otca podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Poukázal na to, že matka nedostatočným spôsobom informuje otca o záležitostiach týkajúcich sa maloletej, nepodáva mu dostatočné informácie, predovšetkým čo sa týka zdravotného stavu maloletej, absolvovaných vyšetreniach. Aspergerov syndróm nebráni tomu, aby sa obidvaja rodičia podieľali na výchove dieťaťa, aby mohlo dieťa prespávať u jedného z rodičov, resp. že by mal byť otec v dôsledku tejto diagnózy nejakým spôsobom vytesnený zo života maloletej. Uviedol, že pokiaľ je stará matka schopná podieľať sa na výchove maloletej v širšom rozsahu, tak isto otec je schopný podieľať sa v takomto rozsahu na výchove maloletej, bez ohľadu či maloletá trpí alebo netrpí Aspergerovým syndrómom. Čo sa týka predloženej psychologickéj správy ohľadom maloletej a potvrdenia Aspergerovho syndrómu, otec pri týchto vyšetreniach prítomný nebol, nemohol sa vyjadriť k skutočnostiam, psychológ vychádzal len z tvrdení a vyjadrení matky. Navrhol stretávanie sa otca s maloletou upraviť v piatok, sobotu a nedeľu každý druhý víkend po 3 hodiny. Pokiaľ medzi rodičmi nedôjde k dohode, navrhol vo veci vykonať znalecké dokazovanie ohľadom posúdenia spôsobilosti výkonu starostlivosti o maloletú, či bude vhodnejšia striedavá osobná starostlivosť alebo výlučná osobná starostlivosť niektorého z rodičov.

14. Otec maloletej na pojednávaní konanom dňa 30. 05. 2018 nesúhlasil s návrhom matky. Poukázal na to, že momentálne medzi ním a matkou maloletej nie je možná dohoda ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Poradensko-psychologického procesu na referáte poradensko-psychologických služieb úradu sa zúčastnili 3-krát. Nesúhlasil s Aspergerovým syndrómom u maloletej, nakoľko matka vytvára maloletej rôzne umelé diagnózy. Uviedol, že v Banskej Bystrici má v podnájme 1-izbový byt, o čom predložil aj podnájmnú zmluvu. Tu má dohodnutý podnájom do 31. 01. 2019. Vie ako sa postarať o 4-ročné dieťa, pred tým mal vzťah, kde partnerka mala už 5-ročné dieťa, avšak matka mu v súčasnosti neumožňuje takúto starostlivosť o maloletú. Otec uviedol, že maloletú prebaľoval 1-krát pokiaľ žili v spoločnej domácnosti. Nikdy maloletú sám nekúpil, ale bol pri tom prítomný. Maloletej nikdy nepripravoval jedlo, avšak maloletú krmil. Maloletú neuspával, nakoľko sa s matkou dohodli, že nebude v spoločnej domácnosti a bude prespávať v práci, pretože chodil neskoro domov a maloletá mala zlý spánok. Naďalej však považuje za spoločnú domácnosť ich domácnosť v Prahe. Uviedol, že naposledy bola matka v Prahe na prelome septembra a októbra 2017, odvtedy do Prahy neprišla. Nikdy mu nepovedala, že chce ostať žiť na Slovensku, v Banskej Bystrici. Nikdy nepovedala, že sa chce rozvieť. Podľa jeho názoru má matka nejaké problémy, vzhľadom na jej výzor a váhu, má podozrenie že trpí anorexiou. Pochybuje preto o tom že matka by sa vedela náležite postarať o maloletú. Uviedol, že v súčasnosti býva v Prahe v dvojizbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve, pričom spoločnú domácnosť mali v inom prenajatom byte, ktorý bol tiež dvojizbový, a za ktorý stále platí nájom. Potvrdil, že matka ho informuje o maloletej, o jej zdravotnom stave, záujmoch, pri stretnutiach s maloletou každý druhý týždeň. Tieto stretnutia prebiehajú každý druhý víkend v sobotu a nedeľu po 3 hodiny. S maloletou trávia čas vonku, na ihrisku alebo dnu v interiérovom ihrisku. Ich vzájomný vzťah ako rodičov zhodnotil normálny, komunikujú spolu. Matka ho neinformovala o tom, že chce absolvovať s maloletou vyšetrenia ohľadom Aspergerovho syndrómu, dozvedel sa to až na pojednávaní. Mal vedomosť o tom, že maloletá trpí refluxom. Nesúhlasil s návrhom matky ohľadom úpravy styku s maloletou v rozsahu 18 hodín do mesiaca. Nevadí mu, že pri jeho stretnutiach s maloletou je prítomná aj matka. Poukázal na to, že u maloletej to nie je také závažné čo sa týka Aspergerovho syndrómu, nakoľko on pozná deti, sú egocentrické, chcú byť stredom pozornosti, preto si nemyslí že má choré dieťa. Uviedol, že jeho pracovná doba je nepravidelná, pracuje ako živnostník už 7 rokov, má e-shop, pracuje aj cez víkendy. Jeho kamenný obchod má otváraciu dobu od 09:00 h do 17:00 h, cez víkendy majú zatvorené. Môže pracovať aj cez internet, nemusí byť osobne v Prahe vôbec aj mesiac. Na výživu maloletej prispieva sumou 200,- € mesačne od podania návrhu. Na narodeniny maloletej prispel sumou 100,- €. Nevlastní osobné motorové vozidlo, nešoféruje, na stretnutia s maloletou chodí verejnou dopravou. Z huteľných vecí vlastní motorové vozidlo, dodávku, ktoré má na živnosť. Potvrdil, že osobnú starostlivosť o maloletú v súčasnosti zabezpečuje matka za pomoci starej matky. Má však výhrady voči starostlivosti matky, nakoľko matka stále tvrdí, že maloletá je chorá, stále má nejaké diagnózy. Uviedol, že netrvá už na nariadení striedavej osobnej starostlivosti vo vzťahu k maloletej, ale trvá na tom, aby bola maloletá zverená do jeho výlučnej osobnej starostlivosti, nakoľko maloletá je vystavená škodlivému vplyvu, vyrastá v škodlivom prostredí. Otec ďalej uviedol, že maloletá sa narodila v Prahe, kde žili spolu do 3

rokov veku maloletej. Matka niekedy chodila na Slovensko, na návštevy aj každých 14 dní. Na prelome roku 2016/2017 žila prevažnú časť matka na Slovensku, nakoľko sa učila na štátnice. Do Prahy chodila zhruba 1-krát za mesiac. V júni 2017 mu matka povedala, že si našla na Slovensku prácu. Nepovedala mu však, že sa už do Českej republiky nikdy nevráti. Za matkou nechodil na Slovensko, necítil sa tu dobre, hlavne čo sa týka bývania u svokry. Nevedel uviesť denný režim maloletej, na nočný spánok sa podľa jeho vedomostí ukladala o 21:00 h. S maloletou trávil čas iba cez deň cez víkendy a večer v priebehu týždňa po práci. Namietal aj stravovacie návyky maloletej s tým, že matka jej dáva nezdravú stravu. Nesúhlasil tiež s tým, že matka vyznáva predovšetkým homeopatiu. Potvrdil, že bol svedkom určitých neprimeraných reakcií maloletej na ihrisku, že bola nervózna, kričala. On ako dieťa býval ešte horší, nemyslí si preto, že by bola maloletá nejakým spôsobom nenormálna. Momentálne nepozná zvyky a rituály maloletej, keďže nemá možnosť byť s maloletou v spoločnej domácnosti zhruba od jej 3 rokov. Uviedol, že nie je pravdou, že by nemal záujem o telefonické hovory, resp. video hovory s maloletou, nemal záujem o takúto komunikáciu jedine s matkou.

15. Opatrovník maloletej na pojednávaní konanom dňa 30. 05. 2018 uviedol, že v súčasnosti nie sú splnené podmienky na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, vzhľadom na rozdielne výchovné prístupy rodičov, neadekvátnu rodičovskú komunikáciu, rozdielny názor na zdravotnú starostlivosť maloletej. V domácnosti otca vykonali sociálne zisťovanie až na opakované urgovanie, pričom byt otca sprístupnila iná osoba ako otec. V tejto domácnosti bol iba základný nábytok, pričom otec uviedol, že byt sa dozariaďuje, ak sa rozhodne, že mu bude dieťa zverené. Ďalej uviedol, že matka sa o dieťa stará od narodenia, o dieťa je riadne postarané, čo sa týka bytových podmienok. Matka sa o maloletú riadne stará, v jej starostlivosti neboli zistené nedostatky, má vytvorené aj vhodné bytové podmienky pre maloletú. Z uvedeného dôvodu odporučil maloletú opätovne zveriť do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazat' platením výživného a upraviť styk otca s maloletou za prítomnosti matky.

16. Z lekárskej správy PhDr. Jánošíkovej, PhD. - klinický psychológ vyplýva, že maloletá bola vyšetrená na základe žiadosti matky z dôvodu prítomnosti atypických prejavov v správaní. Psychologička v správe uvádzala, že kontakt s dieťaťom bol mierne sťažený, nutná motivácia, rešpektovanie jej záujmov. Maloletú zaujali hlavne funkčné veci, hračky. Tendencia k riadeniu aktivít. Z použitých metód bola použitá analýza záznamov (rodičovský dotazník, videá, odborné nálezy) štruktúrované pozorovanie, rozhovor, ADI-R (dosiahnuté kritické skóre pre PS, diagnostický algorytmus, screening pre PPV v rannom období), voľná hra dieťaťa. V popredí klinického obrazu zastúpená symptomatológia poruchy autistického spektra - Aspergerov syndróm. Prítomné typické ťažkosti v rámci socio-komunikačného kontextu, preferuje viac dospelých, rada riadi aktivity/ťažkosti s rešpektovaním partnera, verbálny prejav obsahovo vyspelý, „dospelácky“, počas vyšetrenia sa začala správať maznavo, zastúpebné neologizmy - vlastné slová. Prítomné „paradoxné emócie“ - smiech a plač mimo kontext, „silné emócie“ - smiech, problémy s odhadom primeranosti, nástojenie si na subjektívnych aktivitách, denné rutiny - citlivosť na oblečenie, jedlo, vyberanie určitého riadu. Ťažkosti v rámci porozumenia časovo-dejovým následnostiam, hypersenzitivita - zvuky, pachy, svetlo. V popredí ulpievanie na činnostiach, zastúpené afektívne a behaviorálne rozlady. Na základe anamnestických údajov i aktuálnych prejavov v správaní uztvorený stav ako porucha autistického spektra - Aspregerov syndróm F 84.5. Odporúčené vzhľadom na to, že sa jedná o dieťa s poruchou psychického vývinu s vysoko narušenou funkčnosťou v prirodzenom prostredí priznať status ZŤP a tento stav primerane kompenzovať priznaním preukazu ZŤP, predĺženého rodičovského príspevku, príspevku na individuálnu prepravu (motorové vozidlo, náhrada PHM), parkovacieho preukazu, zabezpečením integračných aktivít.

17. Z lekárskeho posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica zo dňa 20. 09. 2018 vyplýva, že u maloletej bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm, pričom miera funkčnej poruchy je 50 %. Jedná sa o vývinovú poruchu Aspergerov syndróm so sťaženou adaptáciou na nové prostredie a poruchami správania. Ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, je odkázaná na doprovod, individuálnu prepravu, spĺňa kritéria pre vydanie parkovacieho preukazu. Z posudku o dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa vydaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica dňa 20. 09. 2018 vyplýva, že dieťa má ochorenie PV90 hypergentická porucha Aspergerov syndróm, F84.5, má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci si osobnú starostlivosť, pretože má poruchy správania so sťaženou adaptáciou na nové prostredie, vyžaduje iné prístupy pri výchove. Posudok je platný od 01. 08. 2018, jedná sa o stav trvalý, kontrola potrebná nie je. Rozhodnutím Úradu

práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica zo dňa 03. 10. 2018 bolo vyhovené žiadosti o vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom.

18. Uznesením sp. zn. 37P/291/2017- 326 zo dňa 24. 09. 2018 súd pribral znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia, detí aj dospelých z dôvodu potreby posúdenia najlepšieho výchovného prostredia pre maloletú s prihliadnutím na špecifiká jej zdravotného stavu a výrazné protichodné vyjadrenia rodičov, pričom na trovy znaleckého dokazovania bol zaviazaný otec, ktorý navrhol vykonanie znaleckého úkonu a zaviazal sa znášať aj trovy znaleckého dokazovania. Zo záverov písomne vypracovaného znaleckého posudku č. 24/2019 zo dňa 07. 06. 2019 vyplýva, že vzťah otca k maloletej je vytvorený, prejavujú sa v ňom emócie aj city, má však svoj spôsob jeho realizácie. V doterajšom živote sa javil skôr ako pozorovateľ, podporovateľ. Vzťah matky k maloletej je prirodzene vytvorený s intenzívnym a silným emočným a citovým cítením. Výrazne sa na dieťa naväzuje, má veľkú potrebu mu byť nápomocná, chrániť ho, čo má obraz hyperprotektivity. Vzťah dieťaťa k otcovi je vytvorený v obmedzenej miere, má však potrebnú emočnú aj citovú zložku, zrejmy je odstup, určitá zdržanlivosť v citových prejavoch, čo môže byť následkom málo intenzívneho kontaktu s otcom. U maloletej je nižšia úroveň z prežívania spolupatričnosti s otcom, v kontakte s ním nie je u dieťaťa dostatočný pocit istoty a bezpečia. Na druhej strane sa však maloletá rýchlo adaptuje na kontakt s otcom. Vzťah k matke má maloletá dobre vytvorený, s dobrým emočným a citovým cítením, pri matke sa cíti isto a bezpečne, prítomný je pocit spolupatričnosti. Je zrejma naviazanosť na matku, nakoľko prevažnú väčšinu času trávi maloletá s matkou, dostáva od nej veľa pozornosti. V prítomnosti obidvoch rodičov sa maloletá správa uvoľnene, s obidvomi komunikuje primerane, spontánne. Počas vyšetrenia maloletá najskôr odmietala inú situáciu ako prítomnosť matky, po nadviazaní kontaktu zo strany psychológa a zaujatí hrou, neprítomnosť matky akceptuje a spontánne sa hrá. Potencionál adaptability dieťaťa je dostatočný a nie je viazaný len na ochranu matky v nových situáciách. Vzhľadom na pozíciu otca v doterajšom živote maloletej, jeho prístupu k výchove a starostlivosti maloletej s prihliadnutím na prístup a intenzitu prítomnosti pri dcére v minulosti, ako aj teraz, nedostatočne reflektuje potreby prežívania a city maloletej. Otec sa nezúčastňuje významnejšie na jej výchove. Spôsobilosť otca poskytovať starostlivosť maloletej dcére je na minimálnej úrovni, hoci deklaruje pripravenosť aj v alternatíve jeho osobnej starostlivosti, v praktických otázkach je len teoretik, ktorému chýba praktická skúsenosť, najmä schopnosť venovať svoju plnú energiu a čas inej osobe ako sebe. Zo strany matky táto dieťaťu venuje veľa pozornosti, snaží sa napĺňať jeho potreby, rozvíjať záujmy aj vzhľadom k špecifikám vývinových charakteristík dieťaťa. V jej starostlivosti sú však prvky hyperprotektivity, ktorá však môže dieťa brzdiť v primeranom sociálnom vývine a samostatnosti. Schopnosť poskytovať starostlivosť dieťaťu je dostatočná, primeraná. Maloletá je schopná samostatne vyjadriť svoj názor, k situácii sa vyjadruje cez prežívanie a vnímanie aktuálnej situácie. Vzhľadom k jej veku, objektívne neposudzuje súčasnú situáciu rodičov. Maloletá má tendenciu kopírovať vnímané postoje matky k situácii a k otcovi, keďže od narodenia vníma matku ako prakticky jedinou vzťahovú osobu, keďže od narodenia trávi s otcom len minimum času. Nebolo zistené zámerné ovplyvňovanie dieťaťa niektorým z rodičov v postoji k druhému rodičovi. Znalec konštatoval, že u maloletej sú prítomné symptómy, ktoré sú typické pre Aspergerov syndróm, avšak na diagnostiku je potrebné dlhšie obdobie, poukázal na to, že je treba zohľadňovať v bežnom fungovaní maloletej prítomnosť problematických symptómov. Zo strany rodičov je potrebné vytváranie prístupu k dieťaťu, ktorý trvá niekoľko rokov. Rodičia maloletej majú potenciál sa takémuto prístupu naučiť. Otázna je ich ochota. Uviedol že symptómy Aspergerovho syndrómu môžu maloletú obmedzovať v plnohodnotnom navštevovaní materskej školy, dôležité je však, aby sa maloletá integrovala. Zo strany rodičov neboli zistené zásadné problémy v prístupe k maloletej, k jej zdravotnému stavu. Na strane matky znalec odporučil upustiť od hyperprotektivity na strane otca, odporučil prejsť z pozície teoretika výchovy k praktickému realizovaniu zaoberania sa dieťaťom. Znalec ďalej konštatoval, že v komunikácii rodičov absentuje snaha, praktická realizácia dohody na ďalšom spôsobe kontaktu otca s dieťaťom. Otec vníma situáciu aj ako súťaž či súboj s matkou, nechce byť porazený, cieľ má získať dieťa, nezaobera sa tým, čo bude potom. Postoj matky k stretávaniu sa dieťaťa s otcom je do výraznej miery modelovaný jej vzťahom k otcovi, ktorému nedôveruje ako by sa vedel o dieťa postarať bez jej prítomnosti. Matka nedokáže čeliť dominantnému vystupovaniu otca. Medzi rodičmi sú rozdielne pohľady na vývoj, výchovu dieťaťa, vytváranie režimu, nedokážu spolu o tom primerane komunikovať. Ich vzťah je charakterizovaný odstupom a odmietaním. Ich vzájomné vzťahy nemajú však taký charakter, že by ohrozovali bezpečnosť maloletej pri výkone rodičovských práv. Znalec poukázal na to, že maloletá je schopná zvládnuť kontakt s otcom bez prítomnosti matky v rozsahu súčasnej úpravy styku po 3 hodiny cez víkendové dni. Z psychologického hľadiska odporučil ponechať súčasnú úpravu zverenia dieťaťa matke a styk s otcom upraviť po 3 hodiny v sobotu a v nedeľu s tým, že tento sa javí ako dostatočný, a to bez prítomnosti

matky, nakoľko takýto kontakt otca s dieťaťom bez prítomnosti matky by bol prospešný pre intenzívnejší kontakt s dieťaťom a lepšie vytváranie vzťahu s ním, ako aj pre dieťa, ktoré by sa mohlo čiastočne osamostatňovať od neustálej prítomnosti matky a nemuselo by byť prítomné pri ich sporadických konfliktoch.

19. Opatrovník maloletej nemal výhrady voči písomne podanému znaleckému posudku. Matka nemala výhrady voči podanému znaleckému posudku. Jedinou výhradou bola jej prítomnosť v stretávaní sa otca s maloletou, na ktorej trvala. Otec nesúhlasil so závermi písomne podaného znaleckého posudku. Poukazoval na to, že znalecký posudok trpí vadami, nie je neustranný, je rozporný a nelogický, nie sú v ňom uvedené niektoré dôležité skutočnosti, úplne opomenuté a niektoré uvádzané opakovane, často bez vyhodnotenia, pričom predmetom znaleckého posudku mala byť aj stará matka maloletej zo strany matky, nakoľko práve táto s matkou sa snažia maloletú opatrovať a dávajú do izolácie pred okolitým svetom. Žiadal vypočuť znalca na pojednávaní.

20. Znalec na pojednávaní doplnil svoj písomný znalecký posudok v tom smere, že u maloletej sa prejavuje vo vzťahu k otcovi to, ako matka pristupuje k otcovi, nakoľko deti v jej veku vo veľkej miere preberajú názory, postoje a hodnotenia vzťahových osôb, s ktorými sú v blízkom citovom vzťahu. Negatívne postoje maloletej voči otcovi môžu byť podmienené tým, že vidí negatívne postoje matky voči otcovi. Symptómy typické pre Aspergerov syndróm, ktoré boli prítomné aj u maloletej sú znížená sociálna prispôsobivosť, schopnosť kontrolovať svoje emócie, afektové prejavy, nerozlišovanie sociálnej vhodnosti a primeranosti svojho správania v tej - ktorej situácii, špecifické spôsoby spracovania podnetov a materiálov, resp. spracovanie podnetov z okolia, ktoré sú odlišné od referenčnej populácie, od rovesníkov, spôsob vnímania a spracovania poznávaných informácií funguje iným spôsobom než u bežnej populácie, majú vytvorený určitý „vlastný svet“, ktorým vnímajú veci a ktoré prežívajú a podľa vlastného štýlu na ne následne aj reagujú. Z hľadiska diagnostiky Aspergerovho syndrómu je potrebné určité dlhodobjšie určité sledovanie. Znalec uviedol, že symptómy, ktoré sa u maloletej prejavujú, spĺňajú kritériá pre diagnostiku Aspergerovho syndrómu. Symptómy, ktoré sa u dieťaťa prejavujú sa zisťujú v rámci psychodiagnostického procesu na základe určitých špecifických, psychodiagnostických metód, ktoré vzhľadom k veku dieťaťa v danom prípade ešte sú obmedzené, ale aj na základe vyhodnotenia anamnézy zdravotnej dokumentácie, z pozorovania kontaktu s dieťaťom, z týchto metodologických postupov vzišla prítomnosť symptómov Aspergerovho syndrómu maloletej. Jedná sa o poruchu autistického spektra. Otec, ako aj matka sú osobnosti spôsobilé na to, aby mohli pochopiť a osvojiť si určitú špecifickosť výchovného prístupu k dieťaťu, nevyhnutná je ich spolupráca a ochota, takýto spôsob výchovy si osvojiť a naučiť sa ho a následne ho vo vzťahu k maloletej používať. Znalec uviedol, že rôzne výchovné prístupy rodičov nie sú dôvodom, aby bol niektorý z rodičov úplne vylúčený zo starostlivosti o dieťa, avšak vzhľadom na špecifické potreby dieťaťa, vzťah dieťaťa s otcom, je potrebné, aby sa styk rozširoval postupne, aby sa dieťa prispôbovalo a zvykalo si na túto situáciu a taktiež aby sa aj otec osvedčil v tom, že sa o dieťa dokáže postarať. Znalec poukázal na to, že maloletá je veľmi naviazaná na matku, ale z vyšetrenia, pozorovania dieťaťa vyplynulo, že sa dokáže prispôbiť situácii, kde matka nie je prítomná. Podľa jeho názoru zvládne situácie bez prítomnosti matky, je v jej schopnostiach zvládnuť takúto situáciu aj bez prítomnosti matky, pričom je nevyhnutné z psychologického hľadiska podporovať to, aby dieťa dokázalo prejsť situáciami, kde prítomnosť matky nie je žiaduca resp. nie je možná (škola). Čo sa týka rozširovania styku otca s maloletou a schopnosti maloletej zvládnuť takýto rozšírenejší kontakt s otcom, znalec uviedol, že je nevyhnutné urobiť to postupne, vzhľadom k špecifikám dieťaťa. V súčasnosti ešte nie je preukázané, akým spôsobom otec zvládne špecifiká dieťaťa. Tieto postupnosti krokov musia byť vždy istým spôsobom overené, osvedčené, musia si naň zvyknúť ako dieťa, tak aj otec i matka. Do istej miery je vhodné to, že sa otec snaží dieťa usmerňovať aj direktívnejším spôsobom, na druhej strane je však dôležité, aby dokázal posúdiť aktuálny stav dieťaťa, kedy je vhodnejšie použiť možno láskavejší prístup a kedy je vhodné použiť prístup autority, pričom pri deťoch s Aspergerovým syndrómom je možné použiť obidva prístupy. Je dôležité, aby otec dokázal vnímať zo správania, z reakcií, celkového kontextu dieťaťa, či toto potrebuje skôr empatický, láskavý prístup, alebo prístup autority. Znalec poukázal na to, že od narodenia má maloletá na nižšej úrovni prežívanie spolupatričnosti s otcom, nie je zvyknutá tráviť nejaký dlhší časový interval samostatne s otcom. Keďže je výrazne naviazaná na matku, tak nemá tendenciu opúšťať tento pocit bezpečia pri matke a hľadať ho, resp. vytvárať si ho nanovo, pretože tejto potrebe doposiaľ nebola vystavená. Znalec uviedol, že v prípade, ak otec nebude prihliadať na špecifické potreby maloletej, vzhľadom na jej zdravotný stav, môže to v nej zvyšovať dráždivosť, odmietavosť, jej reakcie budú negatívne, odmietavé a v prípade, ak sa ak to bude diať dlhodobo, intenzívne, môže

to narušiť aj vzťah dieťaťa s otcom, ktorý sa prejaví určitým odmietaním alebo nevôľou stretávať sa s otcom. Je potrebné postupne vytvárať situácie, aby si dieťa zvyklo, že sa môže ocitnúť v situácii aj bez prítomnosti matky. Znalec uviedol, že kontakt otca s maloletou je možný bez prítomnosti matky, nakoľko maloletá otca pozná, je to pre ňu známa osoba, je s otcom v kontakte, nie je pre ňu úplne cudzím človekom. Je však potrebné venovať určitý čas tomu, aby sa kontakt dieťaťa s otcom zlepšil, aby sa ich vzťah utvrdil, aby dieťa aj u otca dokázalo vnímať určitý pocit istoty, bezpečia, vzhľadom k jej špecifickým potrebám, pričom je aj úlohou otca, akým spôsobom bude pristupovať ku kontaktu s maloletou, vytvárať si vzťah s dieťaťom. Je dôležité, aby dieťa nadobudlo istotu, že pri otcovi môže byť sama a užije si to. Čo sa týka odporúčanej úpravy rozsahu styku otca s maloletou, vychádzal v súčasnosti so zaužívaného modelu, každý druhý víkend po 3 hodiny vo víkendové dni. Poukázal na to, že za určitých okolností hyperprotektívnosť na strane matky jej postoj voči otcovi mohol byť brzdiacim prvkom na rozširovanie styku otca s dieťaťom. V rámci znaleckého dokazovania u otca boli použité metódy pozorovanie, rozhovor, Rorschachova projektívna metóda. U matky bolo použité pozorovanie, rozhovor, Rorschachova projektívna metóda, osobnostný dotazník (EPQR). U dieťaťa bolo použité pozorovanie, rozhovor, hra, kresba, pričom voľba metód závisí od rozhodnutí znalca. V danom prípade sa osobnostný dotazník EPQR u otca nechal použiť, nakoľko sa jedná o štandardizovaný dotazník prispôsobený na slovenskú populáciu, preto u otca nebolo možné tento použiť. Znalec uviedol, že sa vo veci necíti byť zaujatý z hľadiska osoby alebo veci, pri vypracovaní znaleckého posudku postupoval štandardným spôsobom. Mal následne vedomosť o tom, že jeho spolupracovník Mgr. Kucbel bol spolužiakom matky zo strednej školy. Tento sa žiadnym spôsobom nepodieľal na vypracovaní znaleckého posudku, nakoľko je len zamestnancom obchodnej spoločnosti, ktorá prevádzkuje ambulanciu, kde znalec využil priestory, za účelom vyšetrovania účastníkov.

21. Z písomného vyjadrenia D.. Š. k zdravotnému stavu maloletej zo dňa 17. 09. 2019 vyplýva, že Aspergerov syndróm u maloletej, diagnostikovaný aj špecializovaným pracoviskom, podmieňuje potrebu jednotnej výchovy a jasne stanovených pravidiel. Nejedná sa o ochorenie, ale o špecifický vývoj s vysoko narušenou funkčnosťou a aj v prirodzenom prostredí dieťaťa výchova dieťaťa s takýmto syndrómom nie je jednoduchá. Pri návštevách otca je dieťa vytrhnuté z domáceho prostredia, stretávajú sa mimo neho. Dieťa má zníženú flexibilitu a zvýšenú rigiditu, čo často vedie k nadmerným afektom plaču, nepokoja. Preto považuje za nanajvýš potrebné, aby dieťa pri stretávaní sa s otcom malo určité zázemie, a to matku. Je vysoko pravdepodobné, že výchovné metódy rodičov nie sú identické, ale prítomnosťou matky sa rozdiely v prístupe k dieťaťu zmiernujú, resp. nedochádza k presadzovaniu výchovných metód otcom. Poukázala hlavne na to, že rodičia by mali dbať o dobro dieťaťa a nie o osobné presadzovanie svojich potrieb a nárokov. Z uvedených dôvodov považuje stretávanie sa dieťaťa s otcom bez prítomnosti matky za rizikové pre dieťa (zhoršenie vylučovania, nočné plače aj kričanie, zhoršenie sústredenia, psychomotorický nepokoj, porucha stravovania pri úzkom jedálničku, zhoršenie senzitivity na zápachy a iné).

22. Svedkyňa D.. M. Š. na pojednávaní uviedla, že je zamestnaná ako psychiater, pedopsychiater s tým, že v apríli roku 2018 vyslovila prvý krát podozrenie u maloletej na Aspergerov syndróm a doporučila psychologické vyšetrovanie maloletej v centre pre autizmus, nakoľko poruchou autistického spektra sa zaoberajú nezávislé pracoviská, kedy sa opakovane javila ako najvhodnejšia PhDr.. Jánošíková v Trnave, ktorú ako psychologičku odporučila matke, aby ju s maloletou navštívila. Má vedomosť o tom, že PhDr. Jánošíková potvrdila Aspergerov syndróm u maloletej. Ďalšie uviedla, že diagnózu Aspergerovho syndrómu potvrdzuje psychológ svojimi štandardizovanými psychologickými metódami a pedopsychiater. Nejde o chorobu v pravom slova zmysle, ale o špecifický osobnostný vývoj, na ktorý neexistuje medikamentózna liečba. Medikamentózna liečba pokiaľ poruchy správania neprekračujú mieru primeranosti sa nevyužíva na liečbu pacientov, dominantná je výchova a výchovné vedenie dieťaťa. U maloletej odporučila iba omega 3 mastné kyseliny a vzhľadom na poruchy spánku maloletej Prometazin. Pri odporúčení stretávania sa maloletej s otcom len v prítomnosti matky vychádzala z toho, že výchovné prostredie na strane obidvoch rodičov sú rôzne a v prípade ak má dieťa svoje špecifiká v správaní, je výhodnejšie vytvoriť mu nejakú ilúziu toho, že dvaja rodičia mu venujú nejaký priestor, sú spolu s ním. Matka žije s maloletou, lepšie pozná jej prejavy v správaní a je schopná lepšie korigovať niektoré formy správania u maloletej, nakoľko deti s Aspergerovým syndrómom nie sú schopné flexibility schopne adaptovať sa na nové situácie, rigidne zotrvávajú na určitých rituáloch a pokiaľ sú vyrušené z týchto rituálov, dochádza u nich k nadmerným afektom. To bol dôvod, prečo považovala stretávanie sa maloletej s otcom za prítomnosti matky za potrebné. Z ničoho nevyplýva, že dieťa s Aspergerovým syndrómom sa môže stretávať s druhým rodičom len v prítomnosti ďalšieho

rodiča alebo spolu, alebo osobitne. Je to vždy individuálne. V danom prípade vychádzala z toho, že výchova rodičov nie je jednotná a keď výchova nie je jednotná, dieťa je z toho zmätené. Otec pri vyšetrení maloletej nikdy nebol. Dostavil sa do ambulancie minulý týždeň, žiadal o vysvetlenie ako dospela k diagnóze u maloletej. Stretávanie sa otca s maloletou bez prítomnosti matky považovala za rizikové z dôvodu, že niekedy rodič vo všeobecnosti je náchylný reagovať impulzívne, dosiahnuť svoje, v prípade správania dieťaťa tým, že nerešpektuje špecifiká tohto dieťaťa. Poukázala na to, že maloletá začala chodiť aj do škôlky, nejedla tam celý deň, zadržovala stolicu, mala problémy s pocikávaním, nebola schopná sa na škôlku adaptovať. Preto vychádzala z toho, že, ak by otec uplatnil iné výchovné metódy ako matka, bolo by to rizikové pre dieťa, že dôjde u nej k ďalším poruchám. Podľa jej vedomostí od matky maloletej, maloletá navštevuje v súčasnosti škôlku od začiatku septembra 2019 len na 4 dni, v piatky býva doma, nespáva tam. Podľa vyjadrení matky v kolektíve sa maloletá adaptuje, má tam jednu kamarátku, jedlo aspoň ochutná, nepocikáva sa, „kaká“ len v prítomnosti matky, nie je schopná „vykakať“ sa ani pri starej mame. Popoludní býva unavená, dráždivá. Od nástupu do škôlky si hryzie pery, strká s prsty do úst, strháva si chraštičky z tváre. Sama maloletá však hovorí, že chodí do škôlky, páči sa jej tam, má tam kamarátku Táničku, nespáva tam, ani tam nechce spávať. Pri vyšetrení maloletej boli zjavne pohryzené pery s krvavou rankou, bola unavenejšia, pretrvával u nej problém so stravovaním, selekciou stravy. Z uvedeného vyplynulo, že sa maloletá sťažene adaptuje na nové prostredie, nevie si nájsť kamarátov, pretože nerozumie mnohokrát iným deťom. Má problémy s vyprázdňovaním, poruchami spánku, sebapoškodzovaním. Svedkyňa poukázala na to, že maloletá začala navštevovať jej ambulanciu z dôvodu, že matka postrehla, že dieťa netolerovalo dotyk, chodilo po byte nahé, neakceptovalo oblečenie, lebo oblečenie mu spôsobovalo bolesť, malo nadmerné afekty, kričovalo v noci, zle spávalo, mala záchvaty zlosti, striedal sa plač a smiech, keď zúrila, nebola schopná ukludniť sa. Hovorila že dotyky ju bolia, nezniesla pančušky, sponky, gumičky. Musela dodržiavať stereotypné návyky. Čo sa týka vyšetrení maloletej, vychádzala z vyjadrení matky, zdravotnej dokumentácie, pozorovania dieťaťa. Poukázala na to, že v odbore má vyše 40 ročnú prax. Svedkyňa ďalej uviedla, že afekt je nadmerná emočná reakcia, ktorá môže vznikáť a často vzniká u detí s autizmom, hlavne s Aspergerom, ak sa vybočí zo stereotypných koľají. Jedenkrát bola sama svedkom, keď chcela s maloletou ešte dokončiť nejaké vyšetrenie, maloletá však chcela odísť z ambulancie, z vyšetrenia a kopala do poličky, do steny v ambulancii. Svedkyňa nevedela uviesť či by maloletá zvládla kontakt s otcom 3 resp. 4 hodiny bez prítomnosti matky, vzhľadom na skutočnosť, že takýto čas trávi rovnako aj v materskej škole bez prítomnosti matky. Uviedla, že v škôlke sú s ňou dve učiteľky s ktorými má dobrý vzťah, má tam kamarátku. Nie je celý deň v materskej škole, jej adaptabilita sa zlepšuje aj v súvislosti s vekom. Poukázala na to, že výchovné prístupy rodičov k dieťaťu by mali byť jednotné, pri dieťaťi s Aspergerovým syndrómom ako aj pri dieťaťi bez tohto syndrómu.

23. Matka na pojednávaní konanom dňa 10. 10. 2019 uviedla, že stretávanie sa otca s maloletou prebieha každý druhý víkend po 3 hodiny v sobotu, 3 hodiny v nedeľu v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia. Ďalej uviedla, že maloletá v priebehu týždňa vstáva medzi 07.00 - 07:30 h, potom sa naraňakuje, urobí hygienu, oblečie sa. Niekedy sa oblieka sama, niekedy je pomáha, oblečenie si vždy musí pripraviť večer, musí ho maloletá schváliť, nakoľko ak by si obliekla niečo, čo si sama nevybrala, je schopná si to vyzliecť. Do materskej školy chodí maloletá na 08:00 h, maximálne tam môže prísť do 08:30 h. Maloletá v škôlke nespáva, je tam zhruba na 4 hodiny, v materskej škole sa ešte naobeduje. Potom maloletú vyzdvihuje okolo 12:00 h v materskej škole. Obed má maloletá pripravený aj doma. Následne doma ostáva maloletá so starou matkou, pretože ona sa vracia späť do práce. V práci je do 15.00 h, resp. do 16:00 h. Maloletá sa kúpe, večeria okolo 19:00 h, na nočný spánok sa ukladá medzi 19.30 - 20:00 h. Maloletú vždy uspáva, čítava jej z obľúbenej knižky, drží ju za ruku, škrabká ju na chrbátiku. Cez víkendy maloletá má podobný denný režim. Vstáva do 08.00 h, obeduje medzi 11:00 - 12:00 h. Nemá stanovený presný čas. Cez víkendy chodí spávať medzi 20.00 - 21.00 h. Uspávanie u maloletej trvá dlhšie, nakoľko pred spaním býva najaktívnejšia. Maloletá už nenavštevuje tanečný krúžok. V súčasnosti nemá žiadny záujmový krúžok. Užíva iba 3 omega mastné kyseliny, magnézium, probiotiká, lieky na predpis neužíva žiadne. Matka uviedla, že otec na výživu maloletej prispieva sumou 200,- € mesačne. Pracovnú dobu má matka pevnú od 08:30 h do 14:30 h, následne má pružný pracovný čas. Uviedla, že príjem má do 900,- € mesačne, poberá rodinné prídavky a daňový bonus. Privyrába si popri práci na dohodu o vykonaní práce, takto si vie mesačne privyrobit' do 200,- €. Poprela tvrdenia otca, že maloletá by v jej domácnosti pozerala iba televízor, nakoľko vzhľadom na svoju diagnózu nevydrží obsedieť pred televízorom, aj v prípade keď idú s otcom a s maloletou spolu do kina, nevydrží tam dlho sedieť. Poukázala na to, že otec si vyzdvihuje maloletú pred vchodom do bytového domu. Maloletá navštevovala materskú školu aj keď mala 3 a pol až 4

roky, nakoľko však mala neakceptovateľné chovanie zo strany materskej školy, ukončili poskytovanie starostlivosti, odporučili psychologické a psychiatrické vyšetrenie u maloletej. V materskej škole ju vtedy nútili do rôznych aktivít, ktoré ona nechcela robiť. Vtedy ešte nemala stanovenú diagnózu Aspergerov syndróm. Otcovi doposiaľ neposkytla písomné pokyny ohľadom starostlivosti o maloletú od psychológa, ktoré poskytla do materskej školy. Maloletá je teraz v adaptačnej fáze v rámci materskej školy, ktorá bude prebiehať 3 mesiace. Ak sa neosvedčí, môžu jej opätovne toto predškolské vzdelávanie prerušiť, resp. následne úplne ukončiť. Nesúhlasila s pokračovaním poradensko-psychologického procesu, nakoľko toto neplnilo žiadny účel, bola to strata času pre rodičov aj pre psychologičku. Poukazovala na neopodstatnené výdavky otca na podnájom, ktoré v súčasnosti vynakladá, keďže by mu stačilo aj ubytovanie hotelového typu, vzhľadom na rozsah úpravy styku.

24. Právna zástupkyňa matky poukázala, že v zásade súhlasia so závermi aj znaleckého posudku D.. P. s jedinou výnimkou, nesúhlasia, aby sa stretávanie otca uskutočňovalo bez prítomnosti matky. Poukázala aj na výpoveď svedkyne MUDr. Šajgalíkovej, ktorá zotrvala na svojom písomnom vyjadrení, pričom je prvoradý záujem maloletého dieťaťa, aby bol zachovaný stav, ktorý v súčasnosti existuje, minimálne do obdobia, keď dieťa nastúpi na školské vzdelávanie tak, aby sa tento styk otca s maloletou konal výlučne za prítomnosti matky.

25. Otec na pojednávaní konanom dňa 10. 10. 2019 potvrdil, že sa naďalej stretáva s maloletou 3 hodiny v sobotu, 3 hodiny v nedeľu, pričom s matkou nie je možné sa baviť o maloletej, dozvedá sa informácie o maloletej iba na pojednávaní. Keď si chcel dohodnúť častejšie stretnutia s maloletou, matka mu oznámila že to nie je možné, lebo ona má iný program. Je presvedčený, že maloletá nie je dieťa s Aspergerovým syndrómom, žiadny syndróm nemá, aj vzhľadom na to, že absolvoval rôzne školenia ohľadom tohto syndrómu, má vedomosť, že takýmto syndrómom maloletá netrpí. S matkou maloletej si vymieňa informácie iba čo sa týka materskej školy maloletej, počas týchto stretnutí osobne. Preberanie a odovzdávanie maloletej prebieha pred vchodom do obytného domu matky. Program trávenie času s maloletou sa nezmenil, väčšinou tento určuje sama maloletá. Nenaliehal na zmenu, nakoľko vie že maloletá má svoj stereotyp a s týmto programom je spokojná. Nemá vedomosť o tom, že by maloletú niekedy v materskej škole odmietli.

26. Právny zástupca otca na pojednávaní dňa 10. 10. 2019 poukázal na to, že sú splnené podmienky na to, aby sa otec stretával s maloletou aj bez prítomnosti matky, výpoveď svedkyne MUDr. Šajgalíkovej nepreukázala potrebu, aby sa styk otca s maloletou konal len za prítomnosti matky. Akceptácia, resp. neakceptácia diagnózy zo strany otca nemá nič spoločné s výchovou, otec sa síce nestotožňuje s danou diagnózou, ale akceptuje ju pri výchove dieťaťa. Odporučil zveriť maloletú do osobnej starostlivosti otca. Ďalej uviedol, že ohľadom úpravy styku nebolo preukázané, že otec by sa nemohol s dieťaťom stretávať vo vyššej frekvencii, pri zachovaní určitého počtu hodín s tým, že by to bolo bez prítomnosti matky, v piatok, sobotu aj nedeľu, každý druhý týždeň na 3 alebo viac hodín. Navrhol, aby rodičia spoločne s maloletou absolvovali ešte výchovné poradenstvo za účelom nastavenia možného progresu a rozširovanie postupného kontaktu otca s maloletou, aby ten vzťah medzi maloletou a otcom napredoval, na čo poukazoval aj znalec. Pri určení vyživovacej povinnosti odporučil brať do úvahy aj skutočnosť, že otec je cudzí štátny príslušník a na stretávanie sa s dieťaťom musí absolvovať ďalekú cestu a za tým účelom si prenajal aj byt, pričom ide o výdavky, ktoré sú v záujme maloletej, nakoľko maloletá by sa mala stretávať s otcom aj v inej domácnosti ako tú, ktorú pozná a otec sa mohol stretávať s maloletou aj inde ako len v kine.

27. Opatrovník maloletej odporučil zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky, nakoľko v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Odporučil určiť výživné otcovi primerane jeho možnostiam a schopnostiam a potrebám maloletého dieťaťa s tým, že rodičia sa viac menej zhodli na výživnom, ktoré v súčasnosti otec aj posiela na maloletú. Ohľadom úpravy styku otca s maloletou odporučil, aby tento bol upravený v režime v ktorom prebieha s tým, že prítomnosť matky ponechal na zvážení súdu. Poukázal na to, že rodičia sa v poslednej dobe poradenského procesu už nezúčastňovali. Vzhľadom na frekvenciu stretnutí a počet prípadov na poradenskom procese by mohli byť stretnutia rodičov maximálne 1-krát mesačne, čo je veľmi málo na to, aby rodičia nejakým spôsobom viac komunikovali ohľadom maloletej. Psychológ za tú krátku dobu uvidí len kontakt otca s dieťaťom, ktorý už psychologovia videli, že maloletá otca neodmieta a že má rada obidvoch rodičov.

28. Z osvedčení predložených otcom vyplýva, že tento absolvoval v období od 21.03. 2019 do 25. 04. 2019 kurzy - Návčik sebaobslužných a praktických zručností u dieťať s PAS, Dieťa s poruchou autistického spektra v materskej škole, Ako sa nezblázníť s z dieťaťa s Aspregerovým syndrómom, všetko v rozsahu po 8 hodín v školiacom stredisku NAUTIS, Praha, Česká republika..

29. Z charakteristiky maloletej z Materskej školy Na Starej tehelni 7 Banská Bystrica zo dňa 30. 09. 2019 vyplýva, že maloletá navštevuje materskú školu od 02. 09. 2019, trvá adaptačné obdobie 3 mesiace. V materskej škole je len na poldennú výchovu od 08: hod do 12.15 hod z dôvodu, že cez obed už nespáva, má problémy s adaptáciou na nové prostredie, aby nebola zbytočne preťažená. Následne po obede odchádza v sprievode matky alebo starej matky Maloletej bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm, v tejto súvislosti matka doručila v písomnej forme aj námety pre prístup k maloletej. Správanie maloletej je primerané, rovesníkov veľmi nevyhľadáva, neprejavuje potrebu hrať sa vo dvojici ani v skupine. Občas vykrikuje v situácii keď je to nevhodné. Deťom neublízuje, na vychádzkach sa správca podľa pravidiel. S otcom maloletej neboli v kontakte. Starostlivosť o maloletú zo strany matky je dobrá, chodí čistá, upravená, poplatky má uhradené riadne a načas. Matka sa na maloletú denne informuje.

30. Zo zmluvy o nájme bytu zo dňa 01. 08. 2019 vyplýva, že otec ako nájomca uzavrel s prenajímateľom Andri Stepanov zmluvu o nájme bytu, predmetom ktorého je byt č. 9, vchod č. 14, súpisné číslo 1207 na prvom poschodí obytného domu, nachádzajúcom sa na adrese P. S. XX, Y. Y., kedy bol nájom dohodnutý na dobu od 01. 08. 2019 do 31. 01. 2020, pričom pri podpise zmluvy bola uhradená kaucia, zábezpeka vo výške 300,- €.

31. Z oznámenie zamestnávateľa matky vplýva, že jej priemerný mesačný príjem je vo výške 670,18 €.

32. Z oznámenie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny vplýva, že matka poberá rodičovský príspevok do 4/2020 vo výške 220,70 € mesačne a prídavky na dieťa vo výške 24,34 € mesačne.

33. Z opatrovaneckého spisu maloletej vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/291/2017 - 341 zo dňa 28. 09. 2018 nariadil neodkladné opatrenie na návrh otca, ktorým dočasne upravil stretávanie sa otca s maloletou každý párný týždeň v sobotu od 14:00 hod do 17:00 hod a v nedeľu od 11:00 hod do 14:00 hod s miestom preberania a odovzdávania pred bytom matky. Odvolací súd na základe odvolania matky zmenil predmetné neodkladné opatrenia tak, že styk otca s maloletou upravil v rovnakom rozsahu, ale za prítomnosti matky z dôvodu, že z predložených lekárskeho správ (psychológ, pedopsychiater) vyplývalo odporúčenie na styk otca s maloletou za prítomnosti matky vzhľadom na zdravotný stav maloletej (Aspergerov syndróm). Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/291/2017 zo dňa 06. 05. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/38/2019-563 zo dňa 27. 08. 2019 zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zmeny - rozšírenia pôvodného neodkladného opatrenia pridaním ďalšieho dňa, piatku od 15:00 hod do 18.00 hod a uloženie povinnosti matke na poskytovanie informácií o maloletej, nakoľko otec neosvedčil naliehavosť takejto bezprostrednej úpravy pomerov, otec sa s maloletou stretával, s matkou si vymieňali informácie o maloletej. Na tunajšom súde prebieha pod sp. zn. 32P/244/2018 konanie o rozvod manželstva rodičov maloletej, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené, konanie je prerušené na základe zhodného návrhu účastníkov konania.

34. Podľa článku 10 Nariadenia Rady (ES)č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie č. 2201/2003“) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním,

35. alebo

36. b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa zžilo s novým prostredím a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:

i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané;

37. ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;

38. iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7;

39. iv) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

40. Podľa § čl. 3 písm. d/ Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len „Nariadenie 4/2009“) v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať v rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

41. Z vykonaného dokazovania v danej veci vyplýva, že maloletá pochádza z manželského vzťahu rodičov, ktorý stále trvá, v súčasnosti prebieha rozvodové konania, ktoré je prerušené. V danej veci sa matka dieťaťa domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej O., P. XX. XX. XXXX na čas rozvodu. Matka maloletého dieťaťa a maloletá žijú na území Slovenskej republiky, otec je český štátny občan žijúci v Českej republike. Nakoľko Slovenská republika i Česká republika sú členmi Európskej únie, súd na otázku právomoci aplikoval v časti zverenia a úpravy styku Nariadenie č. 2201/2003 a v časti výživného Nariadenie č. 4/2009. Z obsahu spisu mal súd preukázané, že maloletá sa narodila v Českej republike, kde žila s oboma rodičmi v spoločnej domácnosti. Matka maloletej vykonávala v prevažnej miere jej osobnú starostlivosť a pravidelne od narodenia maloletej sa zdržiavala aj na území Slovenskej republiky, v domácnosti starej matky maloletej z jej strany, a to so súhlasom otca. Z vyjadrenia matky na pojednávaní dňa 30. 05. 2018, ktoré otec žiadnym spôsobom nerozporoval, vyplýva, že matka sa s maloletou zdržiavala na území Slovenskej republiky v roku 2014 štyrikrát na jeden mesiac, v roku 2015 zhruba polovicu roka a polovicu roka v Českej republike, od júna 2016 už celkovo na území Slovenskej republiky s návštevami v Prahe asi štyrikrát, v roku 2017 tiež na území Slovenskej republiky s návštevami v Českej republike asi štyrikrát. Maloletá teda od júna 2016 prežila prevažnú časť roka na území Slovenskej republiky spolu s matkou. Súhlas otca s pobytom matky a maloletej vyplýva z jeho vyjadrení, kedy otec sám uviedol, že matka maloletej ho žiadala, aby väčšiu časť jej štúdia a prípravy na skúšky mohla absolvovať u svojej matky na Slovensku, s čím bezvýhradne súhlasil, a následne častejšími návštevami matky s maloletou na Slovensku neprikladal dôležitosť. Zdravotne poistená bola maloletá v Českej republike do júna 2017, odkedy má maloletá zdravotné poistenie na území Slovenskej republiky. Sociálne i rodinné väzby má maloletá vytvorené v Českej, ako i Slovenskej republike. Matka oboznámila otca s vôľou zostať žiť na Slovensku v júni 2017. Na základe vyššie uvedených skutočností, je súd toho názoru, že právomoc súdov Slovenskej republiky v časti zverenia a úpravy styku je daná v zmysle čl. 10 písm. bi) Nariadenia č. 2201/2003. Po zvážení všetkých skutkových okolností súd musí konštatovať, že u maloletej neprišlo k jej neoprávnenému premiestneniu, nakoľko otec maloletej súhlasil s pobytmi matky i maloletej na území Slovenskej republiky. Matka maloletej však až v júni 2017 otcovi oznámila, že do Českej republiky sa nechce vrátiť a na území Slovenskej republiky chce žiť natrvalo aj s maloletou. Od uvedenej doby mal otec možnosť, v prípade, že nesúhlasil so zadržiavaním maloletej na území Slovenskej republiky podať návrh na návrat maloletej do Českej republiky, čo neurobil. Maloletá sa v prevažnej miere zdržiavala na území Slovenskej republiky od júna 2016, pričom otec mal najmenej od júna 2017 (teda viac ako dva roky) vedomosť, že matka s maloletou chce zostať žiť na území Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené je splnená podmienka pobytu maloletej najmenej jeden rok na území Slovenskej republiky. Súd má tiež sociálnym šetrením v rodine maloletej preukázané, že maloletá sa zžila s novým prostredím, prostredie u starej matky je jej dôverne známe, má v tejto domácnosti zabezpečené všetky podmienky na uspokojenie jej odôvodnených potrieb, čo bolo konštatované aj zo strany úradu práce, sociálnym zisťovaním, neboli zistené nedostatky v starostlivosti o maloletú, na území Slovenskej republiky je zdravotne poistená, navštevuje lekárov i materskú školu. Súd mal splnené všetky podmienky dané čl. 10 písm. bi) Nariadenia č. 2201/2003 a je názoru, že súdy Slovenskej republiky získali právomoc konať o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. V neposlednom rade súd poukazuje na skutočnosť, že pokiaľ sa matka zdržiavala s maloletou už od júna 2016 v prevažnej miere na území Slovenskej republiky, súdu sa javí, že otec sa s ich pobytom zmieril, nakoľko z jeho strany nevyvíjal úsilie či snahu o pravidelný kontakt s maloletou, ako sám uviedol na Slovensko nechodil alebo len veľmi málo. Matka s maloletou navštevovala otca len sporadicky cez víkendy v Českej republike. Otec počas pobytu

matky s maloletou neprejavoval o maloletú až do času začatia konania opravdivý záujem, nevykonával reálne starostlivosť o maloletú.

a) Právomoc slovenského súdu v otázke určenia vyživovacej povinnosti vyplýva z čl. 3, písm. d/ Nariadenia č. 4/2009, nakoľko v prejednávanej veci je konanie vo veci vyživovacej povinnosti na maloletého spojené s konaním o určenie výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

42. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

43. Podľa § 24 ods. 1, 3, 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

44. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

45. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

46. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

47. V danom prípade súd vychádzal z vyjadrení účastníkov konania, listinných dôkazov, ako aj znaleckého posudku, ktorý bol vo veci vypracovaný. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že odkedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, v prevažnej miere osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečovala matka. Otec sám poukazoval na viacerých pojednávaniach, či už v marci 2018 alebo aj v máji 2018, že už počas spoluzitia v spoločnej domácnosti sa nepodieľal na starostlivosti o maloletú v takej miere ako matka, maloletú neuspával, nekúpal, podieľal sa iba sporadicky na kŕmení maloletej. Sám potvrdil, že netrúvil v domácnosti dostatok času s maloletou a s matkou, nakoľko sa s matkou na tom tak dohodli. Zo znaleckého posudku vyplýva väčšia naviazanosť maloletej na matku, ktorá je pre maloletú primárnou vzťahovou osobou, ktorá jej poskytuje pocit bezpečia, istoty s prihliadnutím aj na nízky vek maloletej. Otec je tiež podstatnou vzťahovou osobou pre maloletú, avšak ako vyplynulo aj zo znaleckého posudku, maloletá v súčasnosti nemá vytvorený tak intenzívny vzťah k otcovi, a to aj z

dôvodu, že otec sám neprejavoval záujem vo väčšej miere o maloletú od narodenia. V neposlednom rade súd prihladal aj výchovné metódy obidvoch rodičov k maloletej vzhľadom na jej zdravotné špecifiká. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloletá trpí poruchou autistického spektra - Aspergerov syndróm. Predmetnú diagnózu u maloletej nezávisle od seba potvrdila psychologička PhDr. Jánošíková a rovnako aj pedopsychiater MUDr. Šajgalíková, a taktiež prítomnosť syndrómov potvrdil aj znalec v znaleckom posudku, pričom podľa lekárskej odbornej verejnosti na potvrdenie tejto diagnózy sa vyžadujú potvrdenia od obidvoch špecialistov - psychológa aj pedopsychiatra, čo v danom prípade bolo splnené. V danom prípade otec opakovane popieral diagnózu maloletej. Na druhej strane napriek popieraníu diagnózy u maloletej tvrdil, že sa aj tak zúčastňoval školení ohľadom Aspergerovho syndrómu, aby vedel zabezpečovať starostlivosť o maloletú. Otec taktiež uvádzal, že má najskôr záujem o výkon striedavej osobnej starostlivosti, neskôr o výkon výlučnej osobnej starostlivosti o maloletú, pričom stále poukazoval aj prostredníctvom právneho zástupcu na úpravu stretávania sa s maloletou vo väčšej miere. Súd tieto jeho vyjadrenia považoval potom za rozporuplné. Osobu rodiča, ktorý popiera zdravotný stav dieťaťa napriek opakovane potvrdenej diagnóze, nerešpektuje špecifiká výchovy takéhoto dieťaťa a tým vystavuje dieťa riziku zhoršenia jeho stavu, nie je podľa názoru súdu najvhodnejšou osobou pre zabezpečovanie výkonu osobnej starostlivosti o maloletú. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že takouto osobou pre maloletú, ktorá je schopná zabezpečiť priaznivý psychický i fyzický vývoj maloletej, poskytuje jej pocit istoty bezpečia, je v danom prípade matka, ktorá je pre maloletú najbližšou vzťahovou osobou, a ktorá zabezpečuje starostlivosť o maloletú od jej narodenia až doposiaľ, a v ktorej starostlivosti neboli ani sociálnym šetrením zistené žiadne nedostatky. Pokiaľ otec aj poukazoval na nedostatky v starostlivosti matky o maloletú (anorexia u matky, používanie homeopatiík u maloletej, vyvolávanie diagnóz u maloletej, hyperprotektivita) tieto neboli preukázané resp. nevylučujú výkon osobnej starostlivosti matky o maloletú v zmysle vyššie uvedeného. Naopak bolo preukázané, že maloletá je dieťa, ktorej bol priznaný status osoby ZŤP vzhľadom na dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

48. Súd zároveň upravil rozsah zastupovania a správy majetku vo vzťahu k maloletej tak, že matka je oprávnená maloletú zastupovať, spravovať jej majetok v bežných veciach, týkajúcich sa bežného života maloletej, stravovania, plnenia školských, mimoškolských aktivít.. Súd opakovane poukazuje na to, že obidvaja rodičia sú nositeľmi rodičovských práv a povinností a ohľadom podstatných vecí maloletej, obidvaja rodičia sú povinní vždy dohodnúť sa. Jedná sa najmä poskytovanie zdravotnej starostlivosti, výber školy, zmenu bydliska, dlhodobé vycestovania do cudziny. V prípade, ak by nedošlo medzi rodičmi k dohode, rozhodne na návrh niektorého z rodičov o týchto podstatných veciach maloletého dieťaťa súd.

49. Pri určovaní výšky výživného povinnému rodičovi, v danom prípade otcovi, ktorému maloletá nebola zverená do osobnej starostlivosti, súd vychádzal z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, t. j. veku, odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov otca. Maloletá má 5 a pol roka navštevuje materskú školu na 4 hodiny, má tam zabezpečenú aj stravu. Do materskej školy sa platia bežné poplatky. Nemá záujmovú platenú činnosť. Maloletá je vedená v gastroenterologickej, neurologickej, psychologickkej, psychiatrickej a zubnej ambulancii, s čím sú spojené zvýšené výdavky na maloletú. Súd prihladol na skutočnosť, že otec prispieva na výživu maloletej v súčasnosti sumou 200,- € mesačne od začiatku konania, ako aj na skutočnosť, že otec za maloletou pravidelne dochádza - cestuje z Českej republiky. Matka je zamestnaná, dosahuje príjem v priemere mesačne 670,18 €, poberá rodičovský príspevok, prídavky na maloletú, uplatňuje si aj daňový bonus. Podľa vlastného vyjadrenia na dohodu si vie mesačne privyrobiť ešte do 200,- €. Otec podľa vlastného vyjadrenia dosahuje príjem ako SZČO v priemere 1.000,- € mesačne. Rodičia okrem maloletej nemajú inú vyživovaciu povinnosť. Súd zároveň poznamenáva, že nemožno od matky spravodlivo požadovať, aby zabezpečoval osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, ako aj jeho výživu v rovnakom rozsahu ako povinný rodič, ktorým je otec, ktorý nemá maloleté dieťa v osobnej starostlivosti. Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že dieťa má právo v zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti potom určil rozsah vyživovacej povinnosti otcovi ako povinnému rodičovi v rozsahu 120,- € mesačne, nakoľko má v danom prípade za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca vzhľadom na svoje celkové majetkové osobné pomery prispievať na maloletú určenou sumou výživného, ktorou sumou už v súčasnosti na maloletú aj prispieva.

50. Počiatok určenia vyživovacej povinnosti súd určil od 01. 10. 2019. V danom prípade nevyhovela návrhu matky, ktorá žiadala priznať výživné od podania návrhu v danej veci, keďže bolo preukázané, že

otec prispieval na výživu maloletej minimálne vo výške 200,- € mesačne od podania návrhu, čo matka žiadnym spôsobom nerozporovala.

51. Účelom úpravy styku oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom je jednak zabrániť tomu, aby maloleté dieťa neprimerane silne pociťovalo absenciu rodiča vo svojej domácnosti a jednak, aby oprávnený rodič nestratil akýkoľvek dosah na výchovu, starostlivosť a formovanie osobnosti maloletého dieťaťa. Pri úprave rozsahu styku otca s maloletou súd vychádzal zo zdravotného stavu maloletej, znaleckého posudku i z vyjadrenia ošetrojúceho pedopsychiatra i rodičov maloletej. Otec sa s maloletou stretáva na základe nariadeného neodkladného opatrenia od septembra 2018 každý párný víkend po 3 hodiny v sobotu aj v nedeľu za prítomnosti matky. V danom prípade súd prihliadal pri úprave rozsahu styku aj na skutočnosť, že za dobu viac ako jedného roka nedošlo k žiadnej dobrovoľnej úprave zo strany rodičov, matka neumožnila otcovi v širšom rozsahu sa stretávať s maloletou. Súd tu poukazuje, že matka z vlastnej vôle, iniciatívne neumožnila toto rozšírenie styku otca s maloletou. Za obdobie toho jedného roka mala príležitosť rozšíriť tento styk či už dlhším časovým trvaním, prípadne pridaním ďalšieho dňa, čo však doposiaľ zrealizované nebolo. Aj znalec v rámci znaleckého dokazovania poukazoval na to, že je potrebné kontakt s otcom udržiavať a tento postupne rozširovať za asistencie a ochoty obidvoch rodičov, čo v danom prípade zo strany matky absentovalo. Maloletá je schopná stráviť s otcom určitý čas aj bez prítomnosti matky, čo v danom prípade potvrdil znalec aj ošetrojúci pedopsychiater. Napriek tomu, že ošetrojúci pedopsychiater maloletej odporúčal prítomnosť matky pri stretávaní sa otca s maloletou, súd vychádzal zo skutočnosti, že maloletá trávi čas v materskej škole v rozsahu minimálne 4 hodiny bez prítomnosti matky, toto bolo preukázané aj správou z materskej školy, aj matkou, že tento pobyt v materskej škole bez matky maloletá zvláda, minimálne v rozsahu 4 hodín. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že maloletá aj vzhľadom k tomu, že rastie, vekom sa vyvíja, je schopná zvládnuť pobyt s otcom v rozsahu 4 a pol hodiny v sobotu, 4 a pol hodiny v nedeľu bez prítomnosti matky, a to bez ohrozenia jej priaznivého psychického či fyzického vývoja..

52. Čo sa týka miesta preberania, odovzdávania, toto súd určil tak, ako prebiehalo odovzdávanie doteraz, a to pred vchodom do obytného domu matky s tým, že zároveň matke určil povinnosť maloletej na styk s otcom riadne pripraviť so všetkými potrebnými vecami po materiálnej aj psychickej stránke a styk otcovi s maloletou umožniť.

53. Vzhľadom na absentujúcu konštruktívnu a nedostatočnú komunikáciu rodičov, pretrvávajú názorové rozdiely na výchovu maloletého dieťaťa, o čom mal možnosť súd sa presvedčiť aj na pojednávaní, aj z listinných dôkazov, mailovej komunikácie, napriek tomu, že rodičia už absolvovali v priebehu konania poradensko-psychologický proces, v danom prípade aj vzhľadom na tú komunikáciu rodičov, o ktorej sa mal možnosť súd sa presvedčiť aj na pojednávaní, aj z tých listinných dôkazov, hlavne mailovej komunikácie, súd v záujme maloletého dieťaťa nariadil rodičom maloletej výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 2 písm. d/ zákona o rodine, a to povinnosť absolvovať poradensko - psychologický proces na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica. Nariadením výchovného opatrenia súd sledoval potrebu uvedomenia si rodičov, že napriek tomu, že prestali byť partnermi naďalej sú rodičmi maloletej a ako rodičia si majú prejavovať vzájomnú úctu a rešpekt, navzájom si dôverovať pri plnení rodičovských práv a povinností, čo v ich rodičovskom vzťahu absentuje. Poradenský proces by mal rodičom pomôcť nastoliť pravidlá vzájomnej slušnej komunikácie ohľadom vecí týkajúcich sa maloletej a viesť ich do praxe a keďže má súd za to, že rodičia maloletej nie sú schopní dosiahnuť úpravu svojich vzájomných vzťahov bez odbornej pomoci.

54. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil. Účastníci konania si vznášajú trovy konania, ktoré im v konaní vznikli sami (súdne poplatky, trovy právneho zastúpenia).

55. Znalec vypracoval znalecký posudok č. 24/19 riadne a včas, v štyroch vyhotoveniach. Súd pri hodnotení účelnosti a primeranosti jednotlivých úkonov vychádzal zo svojich skúseností z iných obdobných prípadov a použil komparatívnu metódu hodnotenia. V danom konaní znalec vykonal dňa 12. 04. 2019 psychologické vyšetrenie troch osôb (maloletá a jej rodičia). S prihliadnutím na skúsenosti súdu v obdobných prípadoch v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti, v ktorých bolo vykonané psychologické vyšetrenie troch osôb súd považoval uplatnenú tarifnú odmenu znalca za primeranú. V časti náhrady paušálnych výdavkov za vyhotovenie jedného čiernobieleho listu znaleckého

úkonu súd upravil odmenu znalca, nakoľko súd má za to, že znalkyni patrí náhrada za vyhotovenie 176 čiernobielych listov (4 rovnopisy x 44 listov) v sume 17,60 €. Súd nepriznal znalcovi odmenu za vyhotovenie čiernobielych listov - kópii uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania, nakoľko nepovažuje vyhotovenie fotokópie predmetného uznesenia a jeho pripojenie k znaleckému posudku ako prílohy za nevyhnutné a účelne vynaložené s poukazom na § 17 ods. 3 písm. e) zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle ktorého súčasťou písomne vyhotoveného znaleckého posudku sú aj prílohy, ale len také, ktoré sú potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku. V danom prípade uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania nepredstavuje prílohu, ktorá je nevyhnutná k zabezpečeniu preskúmania znaleckého posudku, keďže predmetné uznesenie je súčasťou spisového materiálu a s ich obsahom sú oboznámení aj účastníci konania, ktorým boli doručované. Po úprave na základe vyššie uvedených skutočností súd priznal ustanovenému znalcovi za vypracovanie znaleckého posudku v sume 632,48 €.

56. Dňa 05. 09. 2019 sa ustanovený znalec sa dostavil na pojednávanie za účelom jeho výsluchu. Výsluch znalca sa neuskutočnil, pojednávanie bolo odročené na deň 19. 09. 2019. Súd priznal znalcovi odmenu v sume 43,15 €, z toho 33,19 € ako paušálnu náhradu za prípravu za pojednávanie, 6,64 € ako náhradu za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky za čas strávený z miesta výkonu činnosti znalca do miesta výkonu znaleckého úkonu a späť (cesta Zvolen-Banská Bystrica a späť) a 3,32 € ako náhradu za stratu času v zmysle § 17 ods. 2 vyhlášky za čas strávený čakaním na vykonanie znaleckého úkonu. Súd nepriznal znalcovi odmenu za účasť na pojednávaní dňa 05. 09. 2019 v rozsahu jednej hodiny, nakoľko znalecký úkon - výsluch znalca nebol vykonaný. Dňa 19. 09. 2019 sa ustanovený znalec zúčastnil pojednávania v trvaní od 10:30 hod. do 14:02 hod. Súd priznal znalcovi odmenu v sume 92,95 €, z toho 33,19 € ako paušálnu náhradu za prípravu na pojednávanie, 53,12 € ako tarifnú odmenu znalca za účasť na pojednávaní v 4 hodinách a 6,64 € ako náhradu za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky za čas strávený z miesta výkonu činnosti znalca do miesta výkonu znaleckého úkonu a späť (cesta Zvolen-Banská Bystrica a späť).

57. Znalecké dokazovanie v konaní navrhol otec maloletej za účelom posúdenia diagnózy Aspergerovho syndrómu u maloletej a posúdenia spôsobilosti výkonu starostlivosti o maloletú s tým, že je ochotný znášať trovy znaleckého dokazovania. Otec zložil v konaní preddavok na trovy znaleckého dokazovania v sume 450,- € (položka D14 3015 2018), z ktorého už bolo znalcovi na základe jeho žiadosti zo dňa 24. 10. 2018 vyplatený preddavok v sume 300,- €.

58. Celková suma znaleckého je 768,58 €, znalcovi bol už vyplatený preddavok v sume 300,- €, zostáva znalcovi vyplatiť 468,58 €. Súd preto upravil účtáreň tunajšieho súdu, aby z položky D14 3015 2018 vyplatil znalcovi zostávajúcu sumu z preddavku zaplateného otcom, t.j. 150,- € na účet znalca a na zaplataenie zvyšku sumy 318,58 € zaviazal otca, aby uvedenú sumu uhradil znalcovi na účet znalca v lehote stanovenej súdom. Otec sám pri návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania uviedol, že je ochotný znášať trovy znaleckého dokazovania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší

subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).